

Radosť z kríža

1. Radosť nie je v rozpore s umŕtvovaním a utrpením, teda pokáním, ale len so smútkom.

Raduj sa, Jeruzalem, zhromaždite sa všetci, čo ste si ho obľúbili; jasajte, čo ste boli zarmútení, plesajte a čerpajte z bohatých zdrojov útechy - modlíme sa v úvodnom speve pri svätej omši - Laetare, Ierusalem...¹

Radosť je podstatným znakom kresťana a v tomto liturgickom období nám Cirkev neustále pripomína, že radosť musí byť prítomná v každom okamihu nášho života. Radostné je adventné očakávanie; živú a vreľú radosť prežívame v čase Vianoc; neskôr zasa radosť vychádza zo zblíženia sa so zmŕtvychvstalým Kristom; ale dnes, keď sa blíži koniec pôstneho obdobia, rozmyšľame o radošti z kríža. Vždy ide o rovnakú radosť, o radosť zo spojenia s Kristom: „jedine o ňom môže každý z nás povedať s úplným presvedčením so svätým Pavlom: *miluje ma a vydal seba samého za mňa (Gal 2,20)*. Z tohto zdroja musí vychádzať naša najhlbšia radosť, odtiaľto musíme čerpať pre seba silu a oporu. Ak sa nám stane, že sa stretnete so žiaľom, že podstúpime utrpenie, zažijeme nepochopenie alebo dokonca upadneme do hriechu, nech sa naša myseľ ihneď obráti k tomu, ktorý nás vždy miluje a kto nám s bezhraničnou láskou Boha pomôže prekonať všetky skúšky, vyplniť každú prázdnotu, odpustí nám všetky naše hriechy a dodá nám oduševnenie vykročiť na novú, bezpečnú a radostnú cestu.”²

Týmto spôsobom nám chce Cirkev pripomenúť, že radosť nie je v rozpore s umŕtvovaním a utrpením. Je v protiklade len so smútkom, a nie s pokáním. Keď prežívame hlboko toto liturgické obdobie, ktoré smeruje k svojmu vrcholu - Kristovej smrti -, teda k utrpeniu, vieme, že priblíženie sa ku krížu znamená aj to, že sa čoraz viac približuje chvíľa nášho vykúpenia. Preto je Cirkev - i každé jej dieťa - naplnená radosťou: *Laetare, Ierusalem...Raduj sa, Jeruzalem, zhromaždite sa všetci, čo ste si ho obľúbili...*

Umŕtvovanie, ktoré v týchto dňoch hojnejšie uskutočňujeme, nemá zatieniť našu vnútornú radosť, ba naopak: má ju ešte zväčšiť. Kristova smrť je totiž výrazom lásky Boha k ľuďom a zvestuje vykúpenie ľudstva. Preto chceme byť čo najviac zjednotení s Pánom, aby sa v našom živote ešte raz opakoval ten istý proces: aby sme vďaka jeho umučeniu a smrti na kríži zažili slávu a radosť z jeho zmŕtvychvstania.

2. Radosť má duchovný pôvod - vychádza zo srdca, ktoré miluje Boha a samo sa cíti Bohom milované.

¹ Porov. Iz 66, 10-11.

² Sv.. Ján Pavol II., *Prihovor*, 1. 3. 1980.

*Ustavične sa radujte v Pánovi! Opakujem: Radujte sa!*³ Radosťou, ktorá sa rovná šťastiu, vnútornej veselosti, vyjadrenej aj navonok.

„Ako vieme, existujú rôzne stupne šťastia. Jeho najšľachetnejším prejavom je radosť alebo šťastie v užšom význame, keď človek na úrovni svojich vyšších schopností pocíti uspokojenie, že vlastní spoznané a milované dobro... Tým viac pocíti duchovnú radosť a šťastie, keď jeho duch vstúpi do vlastníctva Boha, ktorého pozná a miluje ako svoje najvyššie a nemenné dobro.”⁴ Pavol VI. ďalej hovorí: „Technologicky rozvinutá spoločnosť dokázala rozšíriť príležitosti zažiť príjemno, ale veľmi ťažko sa tu rodí radosť. Je to preto, lebo radosť pochádza z iného zdroja: duchovného. Často nie je núdza o peniaze, pohodlie, hygienu, materiálnu bezpečnosť; ale, žiaľ, napriek týmto vymoženostiam je život mnohých ľudí preniknutý nudou, trápením a smútkom.”⁵

Kresťan dokonale rozumie myšlienke Svätého Otca. Vie, že radosť vyplýva zo srdca, ktoré sa cíti milované Bohom a ktoré súčasne miluje Pána; zo srdca, ktoré sa usiluje o to, aby sa táto láska k Bohu *vyjadrovala v skutkoch*, nie v sladkých slovách; zo srdca, ktoré je zjednotené a zmierené s Bohom, lebo hoci pozná svoju hriešnosť, pristupuje k zdroju odpustenia: ku Kristovi vo sviatosti pokánia.

„*Dobrotivý Bože, s radosťou ti prinášame dary, ktoré sa nám stanú posilou pre večný život...*”⁶ Utrpenia a bolesti sprevádzajú každého človeka na zemi, ale utrpenie samo osebe ešte nepremieňa a neočisťuje; môže byť dokonca príčinou vzbury a nenávisťi. Niektorí kresťania keď sa stretnú s krížom, opúšťajú nášho Pána, lebo hľadajú čisto ľudské šťastie, zbavené bolesti a sprevádzané materiálnymi dobrami.

Pán nás prosí, aby sme sa zbavili strachu pred utrpením a bolesťami a zjednotili sa s ním, keď na nás čaká na kríži. Naša láska bude čistejšia a silnejšia. Ale nielen to, pochopíme, že nikdy nebudeme šťastní, keď sa nezjednotíme s Kristom na kríži, a nikdy sa nenaučíme milovať, ak si súčasne nezamilujeme obeť. Bolesti, ktoré sa z pohľadu rozumu zdajú nespravodlivé a nezmyselné, sú pre našu osobnú svätosť a pre spásu mnohých duší nevyhnutné. V tajomstve spoluvykúpenia naše utrpenia zjednotené s Kristovým utrpením získavajú neporovnateľnú hodnotu pre celú Cirkev i ľudstvo. Ak pristupujeme k Pánovi s pokorou a láskou, presvedčíme sa, že všetko, dokonca i to, čo je najťažšie ľudsky vysvetliť, slúži na spásu tých, čo ho milujú.⁷ Keď hľadáme na utrpenie v správnom svetle, keď nám pomáha k väčšej láske k Bohu, vyvoláva v duši vnútorný

³ Flp 4,4.

⁴ Sv. Pavol VI., apoštolská exhortácia *Gaudete in Domino*, 1, 9. 4. 1975.

⁵ Sv. Pavol VI., apoštolská exhortácia *Gaudete in Domino*, 1, 9. 4. 1975.

⁶ *Modlitba nad obetnými darmi*, Štvrtá pôstna nedeľa.

⁷ Porov. Rim 8,28.

pokoj a hlbokú radosť. Preto nás Boh často požehnáva krížom. „Koho Boh miluje, toho krížom navštevuje” - hovorí staré príslovie.

„Musíš sa však rozhodnúť kráčať cestou oddanosti: s krížom na pleciach, s úsmevom na perách a so svetlom v duši.”⁸

3. Boh miluje radostného darcu.

Kresťan sa dáva Bohu a iným ľuďom vo svojom okolí, umŕtvuje sa a je na seba náročný, znáša protivenstvá - a všetko to koná s radosťou, pretože vie, že keby to konal nechotne, stratilo by to na hodnote: *Veselého darcu Boh miluje.*⁹ Nesmieme sa diviť, že pokánie a umŕtvovanie sú ťažké; snažme sa ich ale vždy uskutočňovať s odvahou a radosťou, aby sa zapáčili Bohu, ktorý na nás hľadá.

„Si spokojný? Zamýšľam sa nad touto otázkou.

- Doteraz sa nenašli slová, ktoré by vyjadrili všetko, čo pociťuje srdce a vôľa človeka, keď si je vedomý, že je Božím dieťaťom.”¹⁰ Je pochopiteľné, že kto sa cíti Božím dieťaťom, pociťuje túto vnútornú radosť.

Svätí nám v tomto zmysle ukázali jednoznačné svedectvá. Stačí pripomenúť, ako sa svätý Pavol vyznáva Korint’anom: *Naplňa ma potecha a prekypujem radosťou pri všetkom našom súžení.*¹¹ A treba pamätať na to, že život svätého Pavla nebol vôbec ľahký a pohodlný: *Od Židov som päť ráz dostal štyridsať bez jednej, tri razy ma bičovali, raz kameňovali, trikrát som stroskotal na lodi, noc a deň som bol na morských hĺbinách; často na cestách, v nebezpečenstvách na riekach, v nebezpečenstvách od zbojníkov, v nebezpečenstvách od vlastného rodu, v nebezpečenstvách od pohanov, v nebezpečenstvách v meste, v nebezpečenstvách na púšti, v nebezpečenstvách na mori, v nebezpečenstvách medzi falošnými bratmi; v námahe a lopote, často v bdení, o hlade a smäde, veľa ráz v pôstoch, v zime a nahote.*¹² Napriek tomuto všetkému môže svätý Pavol v pravde povedať: *Naplňa ma potecha a prekypujem radosťou pri všetkom našom súžení.*

Približuje sa Veľký týždeň a Veľká noc, a teda aj Božie odpustenie, milosrdenstvo, zľutovanie, hojnosť milosti. O pár dní zažijeme vyvrcholenie tajomstva nášho vykúpenia. Ak sa aj občas obávame pokánia a zadost’učinenia, vzmužme sa vo vedomí, že čas je krátky a odmena veľká - neporovnateľná s naším malým úsilím. Vykročme radosťne za Ježišom, v ústrety Jeruzalemu, Kalvárii, krížu. „Veru, necítiš sa šťastný a nepremôžeš všetky záťažé, všetky telesné alebo duševné bolesti, len čo sa prestaneš báť

⁸ Sv. Josemaría Escrivá, *Krížová cesta*, SSV Trnava 1995, 2. zast., 3.

⁹ 2 Kor 9,7.

¹⁰ Sv. Josemaría Escrivá, *Brázda*, SSV Trnava 1996, 61.

¹¹ 2 Kor 7,4.

¹² 2 Kor 11, 24-27.

kríža - toho, čo ľudia nazývajú krížom - a svoju vôľu úplne spojíš s Božou vôľou?”¹³

¹³ Sv. Josemaría Escrivá, *Krížová cesta*, SSV Trnava 1995, 2. zast.